

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету фінансів та обліку
Андрій КІЗИМА
« 31 » _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
« 31 » _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового інституту новітніх освітніх технологій
Святослав ПИТЕЛЬ
« 31 » _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«Фінансова санація та банкрутство підприємств»

ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 07 Управління та адміністрування
спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітньо-професійна програма «Митна та податкова справа»

Кафедра фінансових технологій та банківського бізнесу

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. заняття (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПЗ (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)
Денна	3	5	28	14	3	6	99	150	5
Заочна	3	5, 6	8	4	-	-	138	150	6

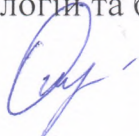
31.08.2023

Тернопіль – 2023

Робочу програму склав доцент кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу, канд. екон. наук, доцент Олександр КВАСОВСЬКИЙ.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу, протокол № 1 від 28.08.2023 р.

Завідувач кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу
д-р екон. наук, професор

Ольга КНЕЙСЛЕР

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», протокол № 1 від 30.08.2023 р.

Голова групи забезпечення спеціальності,
д-р екон. наук, професор

Ольга КИРИЛЕНКО

Гарант ОПП,
канд. екон. наук, доцент

Володимир ВАЛІГУРА

1. СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Фінансова санація та банкрутство підприємств»

1. Опис дисципліни «Фінансова санація та банкрутство підприємств»

Дисципліна – «Фінансова санація та банкрутство підприємств»	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань – 07 Управління та адміністрування	Вибіркова дисципліна Мова навчання - українська
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування	Рік підготовки Денна – 3 Заочна – 3 Семестр / сесія Денна – 5 Заочна – 5, 6
Кількість змістовних модулів – 2	Освітньо-професійна програма «Митна та податкова справа»	Лекції Денна – 28 год. Заочна – 8 год. Практичні заняття Денна – 14 год. Заочна – 4 год.
Загальна кількість годин Денна – 150 год. Заочна – 150 год.	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Індивідуальна робота Денна – 3 год. Тренінг, КПІЗ Денна – 6 год. Самостійна робота Денна – 99 Заочна – 138 год.
Тижневих годин – 10; з них – аудиторних – 3		Вид підсумкового контролю – залік

2. Мета й завдання вивчення дисципліни «Фінансова санація та банкрутство підприємств»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Програма та тематичний план дисципліни орієнтовані на формування у студентів системи базових знань з теорії і практики фінансових відносин суб'єктів господарювання, методології та практичного здійснення фінансової санації, провадження справи про банкрутство підприємств, фінансового забезпечення ліквідаційних процедур.

Ця дисципліна відноситься до фундаментальних загальноекономічних наук, які формують фаховий світогляд майбутніх економістів. Оволодіння цим курсом повинне виробити у студентів навички практичного використання знань щодо діяльності підприємств в процесі прийняття управлінських рішень за кризових умов.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Головним завданням курсу є послідовне і систематизоване вивчення студентами основних питань даної дисципліни, знання якої необхідно для теоретичної і практичної підготовки спеціалістів економічного профілю, фахівців – фінансистів для суб'єктів підприємницької діяльності.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні засвоїти:

- теоретичні основи здійснення фінансового оздоровлення суб'єктів господарювання;
- методику виявлення ознак неплатоспроможності підприємства;
- методику визначення санаційної спроможності підприємства;
- структуру та порядок складання плану санаційних заходів;
- особливості здійснення досудової санації та санації за рішенням господарського суду;
- теоретичні основи банкрутства підприємства;
- порядок здійснення ліквідаційних процедур;
- особливості санації та банкрутства підприємств різних форм власності та видів діяльності.

2.3. У результаті вивчення дисципліни «Фінансова санація та банкрутство підприємств» студенти повинні:

- вміти використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для діагностики фінансового стану суб'єктів господарювання.
- складати та аналізувати фінансову звітність, інтерпретувати та використовувати фінансову та пов'язану з нею інформацію (дані).
- визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення в сфері фінансового забезпечення функціонування суб'єктів господарювання.
- збирати, аналізувати та пояснювати необхідну інформацію, розраховувати економічні та фінансові показники, обґрунтовувати фінансові рішення на основі використання необхідних інструментальних засобів.
- вміти планувати та реалізовувати заходи з проведення моніторингу діяльності суб'єктів господарювання.
- вміти приймати ефективні управлінські рішення та використовувати методи й механізми проведення фінансового оздоровлення діяльності суб'єкта господарювання.
- проявляти вміння нести відповідальність за результати професійної діяльності у сфері фінансів суб'єктів господарювання;
- виявляти та аналізувати ключові характеристики фінансової діяльності підприємств та рівня їх фінансової безпеки;
- знати методику виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та визначення санаційної спроможності підприємства;
- розуміти структуру та порядок складання плану санаційних заходів;
- знати особливості здійснення досудової санації та санації за рішенням господарського суду;
- аналізувати нормативно-правове забезпечення для практичного використання чинного законодавства України з питань банкрутства підприємства;
- знати порядок здійснення ліквідаційної процедури;
- знати особливості санації та банкрутства підприємств різних форм власності та видів діяльності.

3. Програма дисципліни «Фінансова санація та банкрутство підприємств»

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи управління фінансовою санацією підприємства.

Тема 1. Основи управління фінансовою санацією підприємства.

Фінансова криза на підприємстві: її економічний зміст, фактори виникнення, види, глибина.

Економічна суть санації підприємств. Визначення санації у законодавчих актах України, в працях вітчизняних та зарубіжних вчених.

Фінансова санація підприємства: зміст, мета, джерела.

Основні умови та ініціатори прийняття рішення щодо здійснення фінансового оздоровлення підприємства.

Етапи проведення санації підприємства згідно класичної моделі.

Управління фінансовою санацією підприємства.

Тема 2. Оцінювання санаційної спроможності підприємства.

Санаційна спроможність підприємства: сутність, передумови, критерії.

Визначення санаційної спроможності підприємства як головна мета санаційного аудиту. Завдання, програма та методика санаційного аудиту. Джерела інформації для проведення санаційного аудиту.

Порядок здійснення санаційного аудиту. Аналіз фінансового стану підприємства. Діючі методики проведення аналізу. Виявлення ознак неплатоспроможності підприємств.

Аналіз причин кризи та сильних і слабких сторін підприємства.

Експертна оцінка запланованих санаційних заходів.

Загальна оцінка санаційної спроможності підприємства.

Тема 3. Складання плану фінансової санації підприємства.

Загальна характеристика плану санації. Зміст плану санації. Характеристика складових плану санаційних заходів. План маркетингу та оцінки ринків збуту. План виробництва та капіталовкладень. Організаційний план. Фінансовий план.

Етапи розробки плану санаційних заходів. Принципи планування.

Розгляд та узгодження плану санації підприємств комітетом кредиторів.

Порядок затвердження плану санацій господарським судом.

Тема 4. Досудова санація.

Сутність досудової санації підприємства, її мета та критерії.

Форми та підстави надання фінансової допомоги підприємству-боржнику під час проведення досудової санації.

Диференціація кредиторської заборгованості в ході здійснення досудової санації.

Особливості проведення досудової санації державних підприємств.

Дискусійні питання щодо втручання держави в процес досудової санації неспроможних підприємств в умовах ринку.

Тема 5. Санація підприємства у судовому порядку.

Умови прийняття рішення щодо здійснення санації підприємства – боржника у судовому порядку.

Порядок проведення зборів кредиторів, утворення комітету кредиторів та їх повноваження при здійсненні санації підприємства-боржника. Керуючий санацією, його функції та права.

План санації (реорганізації) боржника, його зміст та структура.

Контроль за ходом реалізації плану санації. Порядок затвердження звіту керуючого санацією.

Тема 6. Фінансування санації підприємств.

Форми фінансової санації. Внутрішні та зовнішні джерела фінансової санації підприємств.

Поняття та класифікація внутрішніх фінансових джерел санації.

Збільшення вхідних грошових потоків. Шляхи збільшення виручки від реалізації продукції. Форми реструктуризації активів підприємства.

Резерви зменшення вихідних грошових потоків.

Класифікація зовнішніх джерел фінансування санації підприємств.

Фінансування санації за рахунок акціонерного (пайового) капіталу. Альтернативна санація. Участь кредиторів у фінансовому оздоровленні боржника. Фінансова участь персоналу у санації підприємства.

Змістовий модуль 2. Форми і методи фінансової санації та основи банкрутства підприємств.

Тема 7. Реструктуризація підприємств.

Реструктуризація підприємства: зміст та форми. Фінансова та виробнича реструктуризація, реструктуризація активів, корпоративна реструктуризація.

Реорганізація підприємства, її види та законодавчі передумови.

Реорганізація, спрямована на укрупнення підприємства. Горизонтальне та вертикальне злиття підприємств, злиття кількох підприємств в одне. Умови та порядок проведення приєднання та поглинання підприємств.

Реорганізація, спрямована на розукрупнення підприємства (поділ, виділення).

Умови та порядок реорганізації підприємства поглинанням.

Порядок складання передавального та розподільного балансу.

Тема 8. Методи державної фінансової підтримки санації підприємств.

Суть та необхідність державної фінансової підтримки санації підприємств.

Форми та методи державної підтримки санації.

Пряме державне фінансування санації підприємств. Бюджетні позики, викуп державою корпоративних прав підприємств, субсидії та умови їх надання підприємствам.

Основні форми непрямой підтримки державою фінансового оздоровлення підприємств. Особливості використання поруки та надання гарантій підприємствам – боржникам з боку держави.

Тема 9. Економіко-правові аспекти банкрутства та ліквідації підприємств.

Необхідність функції та завдання інституту банкрутства. Підстави та порядок порушення справи про банкрутство підприємства. Розпорядник майном боржника, його права, функції та обов'язки. Процедура провадження справи про банкрутство. Порядок визнання боржника банкрутом.

Етапи ліквідації підприємства. Черговість задоволення претензій кредиторів.

Мирова угода: її зміст та умови укладення.

Приховане, фіктивне та зумисне банкрутство підприємств: зміст та фінансова відповідальність.

Тема 10. Особливості фінансової санації та банкрутства суб'єктів господарювання з врахуванням сфери діяльності.

Санація банківської установи. Ліквідація банківської установи. Реорганізація як метод фінансового оздоровлення банківської установи.

Особливості санації та банкрутства страхових компаній.
 Особливості банкрутства сільськогосподарських підприємств, селянських (фермерських) господарств.
 Особливості банкрутства державних підприємств.

4. Структура залікового кредиту дисципліни «Фінансова санація та банкрутство підприємств»

денна форма навчання

	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Індивідуальна робота	Групи, КПЗ	Самостійна робота	Контр. заходи
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи управління фінансовою санацією підприємства						
Тема 1 Основи управління фінансовою санацією підприємства	2	1	-	3	9	Поточне опитування
Тема 2. Оцінювання санаційної спроможності підприємства	2	1	1		9	Поточне опитування
Тема 3. Складання плану фінансової санації підприємства	3	1	-		9	Поточне опитування
Тема 4. Досудова санація	3	1	-		9	Поточне опитування
Тема 5. Санація підприємств у судовому порядку	3	1	-		9	Поточне опитування
Тема 6. Фінансування санації підприємств	3	1	-		9	Поточне опитування
Змістовий модуль 2. Форми і методи фінансової санації та основи банкрутства підприємств						
Тема 7. Реструктуризація підприємств	3	2	1	3	9	Поточне опитування
Тема 8. Методи державної фінансової підтримки санації підприємств	3	2	-		9	Поточне опитування
Тема 9. Економіко-правові аспекти банкрутства та ліквідації підприємств	3	2	1		9	Поточне опитування
Тема 10. Особливості фінансової санації та банкрутства суб'єктів господарювання з врахуванням сфери діяльності	3	2	-		9	Поточне опитування
Разом	28	14	3	6	99	

заочна форма навчання

	Кількість годин			
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контр. заходи
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи управління фінансовою санацією підприємства				
Тема 1 Основи управління фінансовою санацією підприємства	–	–	12	Поточне опитування
Тема 2. Оцінювання санаційної спроможності підприємства	1	2	14	Поточне опитування
Тема 3. Складання плану фінансової санації підприємства	1	–	14	Поточне опитування
Тема 4. Досудова санація	1	–	14	Поточне опитування
Тема 5. Санація підприємств у судовому порядку	1	–	14	Поточне опитування
Тема 6. Фінансування санації підприємств	1	–	14	Поточне опитування
Змістовий модуль 2. Форми і методи фінансової санації та основи банкрутства підприємств				
Тема 7. Реструктуризація підприємств	1	2	14	Поточне опитування
Тема 8. Методи державної фінансової підтримки санації підприємств	–	–	14	Поточне опитування
Тема 9. Економіко-правові аспекти банкрутства та ліквідації підприємств	1	–	14	Поточне опитування
Тема 10. Особливості фінансової санації та банкрутства суб'єктів господарювання з врахуванням сфери діяльності	1	–	14	Поточне опитування
Разом	8	4	138	

5. Тематика практичних занять

денна форма навчання

Практичне заняття 1.

Тема 1. Основи управління фінансовою санацією підприємства

Мета: дослідити теоретичні основи фінансової санації підприємства

Питання для обговорення:

1. Фінансова криза на підприємстві: економічний зміст та причини виникнення.
2. Класифікація фінансової кризи.
3. Економічна сутність санації підприємства.
4. Класична модель фінансової санації.
5. Управління фінансовою санацією підприємства.

Тема 2. Оцінювання санаційної спроможності підприємства

Мета: розкрити процес оцінки санаційної спроможності підприємства.

Питання для обговорення:

1. Санаційна спроможність підприємства.
2. Санаційний аудит: методи та програма його проведення.
3. Порядок проведення санаційного аудиту.
4. Загальна оцінка санаційної спроможності підприємства.

Практичне заняття 2.

Тема 3. Складання плану фінансової санації підприємства

Мета: ознайомитись із процесом складання та погодження плану фінансової санації підприємства.

Питання для обговорення:

1. План фінансового оздоровлення підприємства: склад і структура. Принципи та методи планування.
2. Характеристика окремих розділів плану санації підприємства.
3. Погодження та затвердження плану санації.

Практичне заняття 3.

Тема 4. Досудова санація

Мета: розкрити основні етапи досудової санації підприємства-боржника.

Питання для обговорення:

1. Сутність досудової санації підприємства, її мета, критерії.
2. Форми та підстави надання допомоги підприємству-боржнику під час досудової санації.
3. Диференціація кредиторської заборгованості.
4. Особливості проведення досудової санації державних підприємств.

Тема 5. Санація підприємства у судовому порядку

Мета: вивчити специфіку процесу санації підприємства в судовому порядку.

Питання для обговорення:

1. Підстави та умови прийняття рішення про санацію боржника на ухвалу господарського суду.
2. Керуючий санацією його функції та обов'язки.
3. План санації (реорганізації) боржника, його структура, контроль за ходом реалізації.
4. Порядок розгляду та затвердження звіту керуючого санацією.

Практичне заняття 4.

Тема 6. Фінансування санації підприємств

Мета: розкрити особливості процесів фінансування санації підприємства.

Питання для обговорення:

1. Форми фінансової санації підприємств.
2. Поняття та класифікація джерел фінансової санації підприємства.
3. Фінансування санації за рахунок акціонерного (пайового) капіталу.
5. Участь кредиторів у фінансовому оздоровленні боржника.
6. Фінансова участь персоналу у санації підприємства.

Практичне заняття 5.

Тема 7. Реструктуризація підприємств

Мета: вивчити особливості процесів реструктуризації підприємств.

Питання для обговорення:

1. Реструктуризація підприємств, її зміст та форми.
2. Реорганізація підприємств: види та законодавчі передумови.
3. Реорганізація, спрямована на укрупнення підприємств.
4. Реорганізація підприємств, спрямована на розукрупнення.
5. Умови та порядок перетворення підприємства.
6. Порядок складання передавального та розподільного балансу.

Практичне заняття 6.

Тема 8. Методи державної фінансової підтримки санації підприємств

Мета: вивчити методи державної фінансової підтримки санації підприємств.

Питання для обговорення:

1. Зміст і необхідність державної фінансової підтримки санації підприємств, її форми та методи.
2. Пряме державне фінансування санації підприємств.
3. Непрямі методи державного фінансового оздоровлення підприємств.

Тема 9. Економіко-правові аспекти банкрутства та ліквідації підприємств

Мета: дослідити економіко-правові аспекти банкрутства підприємства.

Питання для обговорення:

1. Необхідність, функції та завдання інституту банкрутства.
2. Підстави та порядок порушення справи про банкрутство.
3. Етапи ліквідації підприємства визнаного банкрутом та черговість задоволення претензій кредиторів.
4. Мирова угода: зміст та умови укладення.
5. Правова та фінансова відповідальність за приховане, фіктивне та зумисне банкрутство.

Практичне заняття 7.

Тема 10. Особливості фінансової санації та банкрутства суб'єктів господарювання з врахуванням сфери діяльності

Мета: проаналізувати особливості фінансової санації та банкрутства підприємств різних форм власності.

Питання для обговорення:

1. Особливості фінансової санації та банкрутства банківських установ.
2. Особливості санації та банкрутства страхових компаній.
3. Особливості здійснення банкрутства сільськогосподарських підприємств.
4. Особливості банкрутства державних підприємств.

заочна форма навчання

Практичне заняття 1.

Тема 3. Складання плану фінансової санації підприємства

Мета: ознайомитись із процесом складання та погодження плану фінансової санації підприємства.

Питання для обговорення:

1. План фінансового оздоровлення підприємства: склад і структура. Принципи та методи планування.
2. Характеристика окремих розділів плану санації підприємства.
3. Погодження та затвердження плану санації.

Практичне заняття 2.

Тема 7. Реструктуризація підприємств

Мета: вивчити особливості процесів реструктуризації підприємств.

Питання для обговорення:

1. Реструктуризація підприємств, її зміст та форми.
2. Реорганізація підприємств: види та законодавчі передумови.
3. Реорганізація, спрямована на укрупнення підприємств.
4. Реорганізація підприємств, спрямована на розукрупнення.
5. Умови та порядок перетворення підприємства.
6. Порядок складання передавального та розподільного балансу.

6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне завдання з дисципліни «Фінансова санація та банкрутство підприємств» виконується самостійно кожним студентом за одним із 4-ох варіантів, розподіл яких здійснюється залежно від першої літери прізвища студента. Індивідуальна робота охоплює основні теми дисципліни і полягає у демонструванні рівня засвоєння теоретичних знань, проведенні економічних і фінансових розрахунків та обґрунтуванні отриманих

результатів, вона представляє собою набір локальних завдань, основною метою яких є виявлення знань студентів щодо організації фінансових відносин суб'єктів господарювання, а також навичок практичної роботи з розрахунку грошових надходжень, формування фінансових результатів, аналізу фінансового стану підприємства, виявлення ознак та прогнозування ймовірності банкрутства та ін. КППЗ оформлюється у відповідності зі встановленими вимогами і оцінюється максимально у 80 балів (підготовка КППЗ – максимально 40 балів, захист КППЗ – максимально 40 балів). Виконання КППЗ є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з навчальної дисципліни «Фінансова санація та банкрутство підприємств».

КППЗ виконується за варіантами, які студенти вибирають за початковою буквою прізвища.

Варіанти	Алфавітний покажчик
1.	Б, С, Н, Щ, Х, Д, Й
2.	А, Є, Ж, І, Л, Ч, Ф
3.	В, Е, У, М, З, П, Ш, Я
4.	Г, О, Т, Ц, К, Р, Ю

Критеріями оцінки КППЗ є повнота розкриття теоретичних питань, правильність обчислень, повнота аналізу та науковий рівень обґрунтування отриманих результатів.

ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

Варіант 1.

1. Методи санаційного контролінгу.
2. Система раннього попередження та реагування як засіб прогнозування банкрутства.
3. Економічний зміст та фінансова відповідальність за приховане, фіктивне та навмисне банкрутство.

Варіант 2.

1. Порядок проведення досудової санації підприємств.
2. Характеристика зарубіжних методів прогнозування банкрутства.
3. Характеристика процедури санації підприємства–боржника під час провадження справи про банкрутство.

Варіант 3.

1. Реорганізація підприємства як інструмент фінансового оздоровлення підприємств.
2. Санаційний контролінг, його функції та інструменти.
3. Фінансова криза та її наслідки.

Варіант 4.

1. Вітчизняні методики прогнозування банкрутства підприємств.
2. Формування санаційних планів підприємств-боржників.
3. Особливості проведення фінансової санації державних підприємств.

ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

Завдання 1.

1. На основі фінансової звітності підприємства провести детальний аналіз фінансового стану підприємства.
2. Оформити висновок із зазначенням власних зауважень і рекомендацій.

Завдання 2.

1. Провести дослідження стосовно виявлення ознак банкрутства підприємства використовуючи дані, наведені в фінансовій звітності.
2. Оформити висновки із зазначенням власних зауважень і рекомендацій.

7. ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ ТРЕНІНГУ

Тематика тренінгу

1. Проаналізувати систему раннього прогнозування банкрутства підприємства (обраної студентами самостійно у розрізі галузей економіки) використовуючи статистичний матеріал за останні 3 роки.
2. Відзначити основні проблеми антикризового управління на підприємстві та напрями їх вирішення.

Порядок проведення тренінгу

1. Вступна частина проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.
2. Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття. Можлива наявність роздаткового матеріалу у вигляді таблиць, бланків документів.
3. Практична частина реалізовується шляхом виконання завдань у групах студентів у кількості 3-5 осіб з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.
4. Підведення підсумків. Обговорюються результати виконаних завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

8. ТЕМАТИКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

№ з/п	Тематика	К-сть год. (денна форма/ заочна форма)
1.	Тема 1. Основи фінансової санації підприємства Фінансова криза на підприємстві: економічний зміст та причини виникнення. Класифікація фінансової кризи. Економічна сутність санації підприємства. Класична модель фінансової санації. Управління фінансовою санацією підприємства.	9/12
2.	Тема 2. Оцінювання санаційної спроможності підприємства Санаційна спроможність підприємства. Санаційний аудит: методи та програма його проведення. Порядок проведення санаційного аудиту. Загальна оцінка санаційної спроможності підприємства. Роль SWOT-аналізу в обґрунтуванні перспектив розвитку підприємства. Проблеми та особливості впровадження SWOT-аналізу в практику стратегічного управління вітчизняних підприємств.	9/14
3.	Тема 3. Складання плану фінансової санації підприємства План фінансового оздоровлення підприємства: склад і структура. Принципи та методи планування. Характеристика окремих розділів плану санації підприємства. Погодження та затвердження плану санації.	9/14

4.	<p align="center">Тема 4. Досудова санація</p> <p>Сутність досудової санації підприємства, її мета, критерії. Форми та підстави надання допомоги підприємству-боржнику під час досудової санації. Диференціація кредиторської заборгованості. Особливості проведення досудової санації державних підприємств.</p>	9/14
5.	<p align="center">Тема 5. Санація підприємства у судовому порядку</p> <p>Підстави та умови прийняття рішення про санацію боржника на ухвалу господарського суду. Керуючий санацією його функції та обов'язки. План санації (реорганізації) боржника, його структура, контроль за ходом реалізації. Порядок розгляду та затвердження звіту керуючого санацією.</p>	9/14
6.	<p align="center">Тема 6. Фінансування санації підприємств</p> <p>Форми фінансової санації підприємств. Поняття та класифікація джерел фінансової санації підприємства. Фінансування санації за рахунок акціонерного (пайового) капіталу. Участь кредиторів у фінансовому оздоровленні боржника. Фінансова участь персоналу у санації підприємства.</p>	9/14
7.	<p align="center">Тема 7. Реструктуризація підприємств</p> <p>Реструктуризація підприємств, її зміст та форми. Реорганізація підприємств: види та законодавчі передумови. Реорганізація, спрямована на укрупнення підприємств. Реорганізація підприємств, спрямована на розукрупнення. Умови та порядок перетворення підприємства. Порядок складання передавального та розподільного балансу.</p>	9/14
8.	<p align="center">Тема 8. Методи державної фінансової підтримки санації підприємств</p> <p>Зміст і необхідність державної фінансової підтримки санації підприємств, її форми та методи. Пряме державне фінансування санації підприємств. Непрямі методи державного фінансового оздоровлення підприємств. Формування механізму державної фінансової підтримки санації підприємств.</p>	9/14
9.	<p align="center">Тема 9. Економіко-правові аспекти банкрутства та ліквідації підприємств</p> <p>Необхідність, функції та завдання інституту банкрутства. Підстави та порядок порушення справи про банкрутство. Етапи ліквідації підприємства визнаного банкрутом та черговість задоволення претензій кредиторів. Мирова угода: зміст та умови укладення. Правова та фінансова відповідальність за приховане, фіктивне та зумисне банкрутство.</p>	9/14
10.	<p align="center">Тема 10. Особливості фінансової санації та банкрутства суб'єктів господарювання з врахуванням сфери діяльності</p> <p>Особливості фінансової санації та банкрутства банківських установ. Особливості санації та банкрутства страхових компаній. Особливості здійснення банкрутства сільськогосподарських підприємств. Особливості банкрутства державних підприємств.</p>	9/14
Разом:		99/138

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Фінансова санація та банкрутство підприємств» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування, тестування, розв'язування задач;
- презентації результатів виконаних завдань;
- оцінювання результатів модульної контрольної роботи;
- оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання;
- оцінювання результатів самостійної роботи студентів;
- наукова дискусія;
- інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

10. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Фінансова санація та банкрутство підприємств» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

для заліку:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3	Разом
30%	40%	30%	100%
1. Робота на практичних заняттях (теми 1-5) – макс. 5 балів за тему – загалом макс. 25 балів. 2. Виконання завдань для самостійної роботи – макс. 25 балів. 3. Модульна робота – макс. 50 балів.	1. Робота на практичних заняттях (теми 6-10) – макс. 5 балів за тему – загалом макс. 25 балів. 2. Виконання завдань для самостійної роботи – макс. 25 балів. 3. Модульна робота – макс. 50 балів.	1. Підготовка КПІЗ – макс. 40 балів. 2. Захист КПІЗ – макс. 40 балів. 3. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 20 балів	

Критерії оцінювання роботи на практичному занятті

Здобувач вищої освіти на практичному занятті може отримати максимум 5 балів за шкалою:

5 балів ставиться за таких умов:

- студент активно працює протягом практичного заняття;
- глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань, дає повну, аргументовану, послідовну й обґрунтовану відповідь, що супроводжується правильними прикладами, на підтвердження власних думок, здійснює аналіз і формулює висновки, вільно послуговується термінологією у сфері антикризового фінансового управління;
- розв'язує задачі, вирішує практичні та ситуаційні завдання, досконало володіє навиками користування фінансовою звітністю підприємства та її ґрунтового аналітичного опрацювання.

4 бали ставиться за таких умов:

- студент доволі активно працює протягом практичного заняття;
- дає правильний, достатньо повний, обґрунтований виклад навчального матеріалу, але при додаткових контрольних запитаннях, які ставить викладач, не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;
- розв'язує задачі, вирішує практичні та ситуаційні завдання лише з певною допомогою викладача чи колег, вміє користуватися фінансовою звітністю підприємства.

3 бали ставиться за таких умов:

- студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;
- загалом виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

2 бали ставиться за таких умов:

- допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після підказок викладача;
- студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і поверхнево її розуміє;
- викладає матеріал не достатньо зв'язно і без логічної послідовності.

1 бал ставиться за таких умов:

- студент фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) викладає початковий матеріал, припускаючись при цьому суттєвих неточностей і помилок, які не виправляє навіть при підказках викладача;
- виявляє нерозуміння змісту теоретичних питань і практичних завдань і, як наслідок цього – демонструє повну відсутність навичок як в аналізі явищ, так і в подальшому виконанні практичних завдань.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ (сума балів за всі види навчальної діяльності в межах модуля)	За національною шкалою	За шкалою ЄКТС
90–100	“Відмінно”	A (відмінно)
85–89	“Добре”	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	“Задовільно”	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	“Незадовільно”	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
01–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

**11. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ,
ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА**

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Технічне забезпечення: мультимедійний проєктор, ноутбук, проєкційний екран.	1-10
2.	Базове програмне забезпечення: ОС Windows. Стандартне програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office (Word, Excel, PowerPoint, Microsoft Visio). Телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox, Viber тощо).	1-10
3.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності).	1-10
4.	Комунікаційне програмне забезпечення Zoom для проведення занять в режимі on-line (за необхідності).	1-10

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>.
2. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>.
3. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>
4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
5. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>.
6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
7. Про затвердження примірних форм плану санації боржника у справі про банкрутство та плану реструктуризації боргів боржника у справі про неплатоспроможність: Наказ Міністерства юстиції України від 24.10.2019 р. № 3258/5. URL: <https://minjust.gov.ua/m/normativno-pravovi-akti-z-pitan-bankrutstva>.
8. Про затвердження Порядку погодження планів санації: Наказ Фонду державного майна України від 04.03.2020 р. № 403. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0334-20#Text>.
9. Андрущак Є. М., Біленька В. А. Фінансова санація як спосіб запобігання банкрутству підприємств. *Молодий вчений*. 2018. № 9(2). С. 451-456.
10. Богатир В. К. Ліквідаційна процедура – заключна процедура у справах про банкрутство : монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 210 с.
11. Боднар О.А., Бондаренко Г.Ю., Тарасенко В.П. Фінансова санація підприємства в умовах глобалізації України. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 35. С.138-143.
12. Брагіна, О. С. Дослідження підходів щодо визначення сутності банкрутства підприємства. *Економ. журн. Одес. політехн. ун-ту*. 2019. № 4 (10). С. 40–49. URL : <http://dspace.op.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/11342/1/40.pdf>.
13. Гавриш О. М., Пильнова В. П., Ващенко О. О. Фінансова санація як спосіб запобігання банкрутству підприємств. *Підприємництво та інновації*. 2021. Вип. 17. С. 66–71. <http://www.ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/426/413>.
14. Глущенко С. В., Івахненков С. В. Антикризове управління на підприємстві: фінансово-організаційні аспекти. Конспект лекцій : навч. посіб. – Київ : НаУКМА, 2020. – 92 с.
15. Домінова І. В., Кисіль Т. М. Прогнозування оцінки ймовірності банкрутства банківських установ на основі адаптованої нормативно-індексної моделі. *Ефективна економіка*. 2021. № 1. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2021/101.pdf.
16. Застосування норм Кодексу України з процедур банкрутства. Збірка наукових статей / За загальною редакцією д.ю.н., судді Верховного Суду С. В. Жукова. Київ: Алерта, 2019. 216 с.
17. Кадала В. В., Гузенко О. П. Актуалізація проблем і новели теоретико-правових сегментів окремих процедур банкрутства. *Правовий часопис Донбасу*. 2020. № 4 (73). С. 87-94. URL : <https://ljd.dnuvs.in.ua/wp-content/uploads/2022/01/11-kadalaguzenko.pdf>.
18. Коковіхіна О. О. Управління фінансовою санацією підприємств: Конспект лекцій. – Харків: УкрДУЗТ, 2023 – 114 с.
19. Константиновський С. Кодекс України з процедур банкрутства: новели та перспективи. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 5. С. 88-92.
20. Купира М. І., Матюк Л. В., Струк Ж. О. Формування фінансової санаційної спроможності підприємства: теоретико-прикладний аспект. *Приазовський економічний вісник*. 2022. № 1(30). С. 113-118.

21. Литовченко О., Кузенко Т., Сабліна Н. Процесний підхід до управління фінансовою санацією підприємства. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2022. № 2(02). С. 115-124.
22. Марина А.С., Єланська Н.О., Петренко М.А. Фінансова санація в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства. *Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор»*. 2019. Вип. № 2(51). С.118–122.
23. Мостенська Т. Л., Юрій Е. О. Роль реструктуризації та санації в антикризовому управлінні. *Ефективна економіка*. 2019. № 2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2019/19.pdf.
24. Новик І. В. Фінансова санація в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. № 10. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2021/85.pdf.
25. Пильнова В.П. Фінансова санація і банкрутство підприємств: навчальний посібник. Київ : ДУТ, 2021. 164 с. URL: <http://dl.dut.edu.ua/course/view.php?id=2991>.
26. Пігуль Н. Г., Семенець В. П. Сутність та значення санації підприємства в сучасних умовах господарювання. *Економіка і суспільство*. 2020. № 21. С. 86-92.
27. Полінкевич О. М., Лещук В. П. Фінансова санація та банкрутство підприємств: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 400 с.
28. Рубан О. О. Окремі аспекти захисту прав кредиторів під час процедури банкрутства. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2021. Вип. 2. С. 49-52.
29. Румик, І., Пилипенко, О. Антикризове управління при реалізації санаційних заходів підприємства. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2021. № (3(63), С. 51–60.
30. Савченко А. М., Фішер Н. В. Дослідження ймовірності настання банкрутства виробничого підприємства. *БІЗНЕС-ІНФОРМ*. 2020. № 11. С. 186-191. URL : https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2020-11_0-pages186_191.pdf.
31. Стащук О. В. Управління фінансовою санацією підприємств : конспект лекцій для студентів денної та заочної форм навчання освітнього ступеня «магістр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Луцьк : «Вежа». 2021. 148 с.
32. Управління фінансовою санацією підприємств : підручник / В. Г. Боронос, І. Й. Плікус. Суми : Сумський державний університет, 2022. 459 с.
33. Управління фінансовою санацією підприємства : підручник / Т. А. Говорушко, І. В. Дем'яненко, К. В. Багацька [та ін.] за заг. ред. Т. А. Говорушко. К. : «Центр учбової літератури». 2019. 400 с.
34. Хацер М. В. Антикризове фінансове управління на підприємстві: сутність, характеристика та механізм здійснення. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2019. Т. 30 (69), № 1. С. 71–77.
35. Череп О. Г., Павленко А. І. Дослідження сутності та структури санаційного потенціалу підприємства. *Економічний простір*. 2019. № 150. С. 71-75.
36. Шарова С. В., Тарасюк Н. Ю. Класична модель фінансової санації підприємства та переваги досудової санації. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 25. С. 505-511.
37. Яковенко О. І. Антикризове управління підприємством в умовах пандемії COVID-19. *Причорноморські економічні студії*. 2022. Вип. 74 С. 163-167.
38. Bankruptcy Basics. United States Courts. URL: <https://www.uscourts.gov/services-forms/bankruptcy/bankruptcy-basics>.
39. Bankruptcy: How it Works, Types & Consequences. URL: <https://www.experian.com/blogs/ask-experian/credit-education/>.
40. Corporate and Business Law 2017: ACCA Approved Study Text. URL: https://www.academia.edu/35165395/BPP_ACCA_F4_Corporate_and_Business_Law_2017
41. The running list of 2020 retail bankruptcies. URL: <https://www.retaildive.com/news/>.
42. What Is Bankruptcy? URL: <https://www.investopedia.com/terms/b/bankruptcy.asp>.